

Nader onderzoek vleermuis, huismus en gierzwaluw

Vechtkade Ommen

Colofon

Nader onderzoek vleermuis, huismus en gierzwaluw

Vechtkade Ommen

Uitgevoerd door: Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever: BJZ.NU
Contactpersoon: dhr. W. Bekke
Twentepoort Oost 16a
7609 RG ALMELO

Projectnummer en versie: 2955, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P. Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P. Leemreise, e.a.	Rapportdatum: 2-11-2020
Ligging projectgebied: Vechtkade e.o. Ommen		

Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0543-451142 / 0614-435700

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
Hoofdstuk 2	Het onderzoeksgebied	3
2.1	Situering	3
2.2	Beschrijving van het onderzoeksgebied	4
Hoofdstuk 3	Het onderzoek	5
3.1	Methode.....	5
3.2	Resultaten	7
3.3	Wettelijke consequenties.....	7
Hoofdstuk 4	Samenvatting en conclusies	8
Hoofdstuk 5	Geldigheid	8

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn concrete plannen voor herontwikkeling van een plangebied aan de Vechtkade te Ommen. Het voornemen bestaat om ter plaatse de bebouwing te slopen om plaats te maken voor 25 woningen en commerciële ruimte. Om de wettelijke consequenties in het kader van de Wet natuurbescherming vast te stellen is het plangebied op 24 maart 2020 onderzocht middels een Quicksan natuurwaardenonderzoek. De bevindingen van dit onderzoek zijn gepubliceerd in rapport 2486 van Natuurbank Overijssel. Uit het onderzoek kwam naar voren dat de aanwezigheid van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van huismus, gierzwaluw en vleermuis in de te slopen bebouwing in het plangebied niet met zekerheid kon worden uitgesloten en dat aanvullend onderzoek nodig is.

Als gevolg van voorgenomen sloop kunnen beschermde dieren verstoord en gedood worden en kunnen vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen van beschermde dieren beschadigd en vernield worden. Om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming te kunnen bepalen is Natuurbank Overijssel gevraagd onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van vaste rust- en voortplantingsplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuis.

Beschermde dieren die vaak een vaste rust- en/of voortplantingsplaats in gebouwen bezetten, zoals steenmarter, vleermuizen, huismus en gierzwaluw, mogen niet gedood worden en hun vaste rust- en voortplantingsplaats mag niet verstoord, beschadigd of vernield worden zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming. Voor het verstoren, beschadigen en vernielen van de vaste rust- en voortplantingsplaats en voor het verstoren en doden van voorgenomen soorten is nog geen Gedragscode beschikbaar.

In het kader van de zorgplicht (Art. 1.11 Wet natuurbescherming) moet voorafgaand aan een ingreep, welke mogelijk negatieve effecten kan hebben op beschermde diersoorten, een effectbeoordeling plaats vinden. Om de functie en betekenis van de aanwezige bebouwing voor vleermuizen, huismus en gierzwaluw vast te kunnen stellen, is specifiek onderzoek, conform het daarvoor geldende protocol verplicht.

In voorliggend rapport worden de bevindingen van onderzoek naar de functie van de bebouwing voor vleermuis, huismus en gierzwaluw gepresenteerd. De rapportage wordt afgesloten met het vaststellen van de wettelijke consequenties en eventuele vervolgstappen.

HOOFDSTUK 2 HET ONDERZOEKSGBIED

2.1 Situering

Het plangebied is gesitueerd tussen de Vechtkade en Burggraven. Het ligt aan de zuidrand van de woonkern Ommen en grenst aan de west-, noord- en oostzijde aan stedelijk gebied. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode ovaal aangeduid (bron: pdok.nl).

2.2 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied bestaat uit bijna volledig uit bebouwing en erfverharding. Het deel van het plangebied, ten zuiden van de Vechtkafe. In het plangebied staan verschillende, aan elkaar gebouwde gebouwen en een vrijstaande woning. De aan elkaar gebouwde gebouwen zijn gebouwd van bakstenen en hebben deels een met bitumen gedekt plat dak en deels een met dakpannen gedekt schuin dak. De woning in het oosten van het plangebied heeft een zadeldak dat gedekt is met dakpannen. Alle gemetselde buitengevels in het plangebied beschikken over een spouw. De gebouwen werden bewoond tijdens het veldbezoek en verkeren in goede staat van onderhoud. Op onderstaande afbeelding wordt de begrenzing van het onderzoeksgebied weergegeven.

Detailopname van het onderzoeksgebied. De begrenzing van het onderzoeksgebied wordt met de gele lijn aangeduid (bron: luchtfoto: pdok).

3.1 Methode

Het volledige plangebied is onderzocht op de mogelijke aanwezigheid van een vaste rust- en voortplantingsplaats, alleen het gebouw met het pannendak is onderzocht op de aanwezigheid van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats van huismus en gierzwaluw.

Vleermuizen

Voor het in kaart brengen van vleermuizen is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type:Pettersson D240x) is de echolocatie die vleermuizen uitzenden voor ons hoorbaar gemaakt. Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden, is een opname gemaakt op een extern opname apparaat (type: Zoom H2n). Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaanblijfsel en gebiedsgebruik. Tijdens het onderzoek is ook gebruik gemaakt van een warmtebeeldcamera (Pulsar Helion xq28). Een dergelijke camera is van grote meerwaarde bij het waarnemen van zwermende dieren, tijdens het in- en uitvliegen van de verblijfplaats, tijdens de baltsperiode en voor het waarnemen van vleermuizen met een extreem zachte sonar, zoals de gewone grootoorvleermuis.

Het onderzoek is opgezet om duidelijkheid te krijgen over de functie van de bebouwing in het plangebied als verblijfplaats voor vleermuizen. Het onderzoek is afgestemd op het mogelijk voorkomen van alle gebouwbewonende soorten.

Het onderzoek is uitgevoerd door in het begin van de actieve periode van de nacht te posten met een batdetector op een strategische plek om vervolgens het plangebied te voet te doorkruisen waarbij zowel de voor- als achterzijde van de gebouwen is bezocht. De onderzoeker heeft het onderzoeksgebied te voet bezocht waarbij specifiek gelet is op uit- en invliegende vleermuizen en baltsende mannelijke gewone- en ruige dwergvleermuizen in het najaar. Het onderzoek is uitgevoerd door twee onderzoekers die zelfstandig werkten tijdens de veldbezoeken. Gelet op de omvang van het object is deze inzet voldoende om een goed beeld te krijgen van mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied.

Niet alle bebouwing in het plangebied is even geschikt als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor vleermuizen. In onderstaande luchtfoto worden twee delen van het plangebied aangeduid, die in het bijzonder onderzocht zijn op het voorkomen van een vaste rust- en voortplantingsplaats.

Delen van het plangebied waar potentiële invliegopeningen zijn waargenomen.

Huismus

Voor het in kaart brengen van de huismus, is het plangebied twee maal bezocht in de periode april-mei 2020. Het gebied is te voet bezocht door een ervaren onderzoeker waarbij gekeken en geluisterd is naar tjilpende mussen nabij de nestplaats, bedelende jongen vanuit de nestplaats en voedselvluichten.

Gierzwaluw

Voor het in kaart brengen van de gierzwaluw, is het plangebied drie maal bezocht in de periode half juni-half juli. In het gebouw staat slechts één gebouw dat mogelijk gebruikt wordt als vaste rust- of voortplantingsplaats door de gierzwaluw. Het gebouw is gedurende drie avonden gecontroleerd op in- en uitvliegende adulte vogels en er is geluisterd naar roepende gierzwaluwen vanuit de nestplaats. Daarbij is tevens gebruik gemaakt van een geluidsopname in de hoop de gierzwaluwen te verleiden te reageren op geluid van andere gierzwaluwen.

Onderzoekers

Natuurbank Overijssel heeft een team van deskundige veldbiologen. In kader van de Algemene verordening persoonsgegevens mogen geen persoonsgegevens opgenomen in deze rapportage. Alle onderzoekers zijn ervaren veldbiologen en zijn gespecialiseerd in onderzoek naar vleermuizen en kleine zoogdieren. De onderzoekers zijn bekend bij Natuurbank Overijssel.

Bezoeken

Vleermuizen

Voor het in beeld brengen van de betekenis van de bebouwing voor vleermuizen zijn vijf verschillende bezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht. De bezoeken in mei-juni 2020 zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven, de bezoeken in september en oktober 2020 zijn uitgevoerd voor het vaststellen van paarverblijven van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De toegepaste onderzoeksmethode is gebaseerd op het vleermuisprotocol 2017. In onderstaande tabel worden de verschillende bezoekdata weergegeven.

bezoekdatum	tijdstip	Aantal onderzoekers	Doel	Weersomstandigheden
20-5-2020	22:00-0:00	2	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 20°C, droog, windstil
28-6-2020	22:00-0:00	2	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 22°C, droog, wind 1-2 Bft
29-6-2020	3:00-5:00	2	Zomerverblijfplaatsen & kraamkolonies	Bewolkt, 12°C, droog, windstil
14-9-2020	21:00-23:00	1	Paarverblijfplaatsen	Half bewolkt, 26°C, droog, windstil
12-10-2020	21:00-23:00	1	Paarverblijfplaatsen	Half bewolkt, 14°C, droog, windstil

Bezoekschema vleermuisonderzoek in het plangebied.

Huismus

Het plangebied is twee maal bezocht. Eén maal in april en één maal in mei. Het onderzoek is uitgevoerd conform het kennisblad huismus (Bij12.nl). In onderstaande tabel wordt het bezoekschema weergegeven.

Datum	tijd	weer	n-tellers	doel
21 april 2020	10:00-11:00	Half bewolkt, 16 °C, windstil	1	Nestplaatsen inventariseren
14 mei 2020	11:15-12:15	Half bewolkt, 14 °C, wind 2-3 Bft	1	Nestplaatsen inventariseren

Bezoekschema huismusonderzoek in het plangebied.

Gierzwaluw

Het plangebied is drie maal bezocht. Eén maal in juni en twee maal in juli. Het onderzoek is uitgevoerd conform het kennisblad gierzwaluw (Bij12.nl). In onderstaande tabel wordt het bezoekschema weergegeven.

Datum	tijd	weer	n-tellers	doel
28-6-2020	20:00-22:00	Bewolkt, 22°C, droog, windstil	2	Nestplaatsen inventariseren
2-7-2020	20:00-22:00	Bewolkt, 22°C, droog, wind 1-2 Bft	1	Nestplaatsen inventariseren
14-7-2020	20:00-22:00	Bewolkt, 18°C, droog na regen, windstil	1	Nestplaatsen inventariseren

Bezoekschema gierzwaluwonderzoek in het plangebied.

3.2 Resultaten

Gierzwaluw

Er zijn géén aanwijzingen gevonden dat de gierzwaluw in het plangebied nestelt.

Huismus

Er zijn géén aanwijzingen gevonden dat de huismus in het plangebied nestelt.

Vleermuizen

Er zijn géén aanwijzingen gevonden dat een vleermuis een vaste rust- en/of voortplantingsplaats in het plangebied bezet. Tijdens alle bezoeken aan het plangebied zijn één of meerder vleermuizen waargenomen die doorgaans kortstondig in en rond het plangebied foerageerden, in het bijzonder rond de randen en kronen van de populieren aan de oostzijde van het plangebied. Daarbij ging het om 1-3 gewone dwergvleermuizen. Het plangebied vormt geen essentieel foerageergebied voor deze vleermuizen. Tijdens het onderzoek zijn enkele over- en langs vliegende rosse vleermuizen en laatvliegers waargenomen. Deze vertoonden geen verbondenheid met het plangebied. Tijdens de bezoeken in het najaar, is een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, in een woning net ten noorden van het plangebied (Pr. Julianastraat) vastgesteld. De precieze verblijfplaats is niet vastgesteld.

3.3 Wettelijke consequenties

Vleermuizen

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren.

Huismus

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren.

Gierzwaluw

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren.

Overige soorten

n.v.t.

HOOFDSTUK 4 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

In de periode april-oktober 2020 is bebouwing aan de Vechtkade te Ommen onderzocht op de aanwezigheid van een vaste rust- en voortplantingsplaats van een vleermuis, huismus en gierzwaluw.

Uit het onderzoek is gebleken dat een vleermuis, huismus of gierzwaluw geen vaste rust- of voortplantingsplaats bezet in de te slopen bebouwing

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten, wordt geen vleermuis, huismus of gierzwaluw verstoord of gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats van een vleermuis, gierzwaluw of huismus verstoord, beschadigd of vernield. Om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren, overeenkomstig wet- en regelgeving voor beschermde soorten, hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

HOOFDSTUK 5 GELDIGHEID

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegde gezag (provincie Overijssel) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Bronnen:

- Vleermuisprotocol 2017
- Kennisblad huismus (bij12)
- Kennisblad gierzwaluw (bij12)